

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. sausio 28 d. Nr. 21RE-69

(AG-1026/06-2024)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja), sekretoriaujant Asmuo X, dalyvaujant pareiškėjo Asmuo X atstovei pagal įstatymą motinai Asmuo X,

atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovams Asmuo X ir Asmuo X,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu, naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferenciją), išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asmuo X skundą (pateiktą pareiškėjo atstovės pagal įstatymą motinos Asmuo X) atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2024 m. lapkričio 20 d. sprendimo Nr. [Duomenys neskelbtini] „Dėl neįgalumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas Asmuo X (toliau – ir pareiškėjas), atstovaujamas atstovės pagal įstatymą motinos Asmuo X, kuri ir pateikė skundą Komisijai, prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) 2024 m. lapkričio 20 d. sprendimą Nr. [Duomenys neskelbtini] „Dėl neįgalumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas) (Komisijos pastaba: Sprendimas pasirašytas 2024 m. lapkričio 21 d.) ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Paaiškino, kad Agentūra tinkamai neįvertino pareiškėjo būklės ir jo, kaip žmogaus, kuris patiria bendruosius socialinius sunkumus. Iki 2024 m. rugpjūčio 16 d. pareiškėjas turėjo vidutinį neįgalumo lygį, po naujo dokumentų rengimo ir pateikimo, dėl pasibaigusio galioti neįgalumo, Agentūros Vilniaus II teritorinio skyriaus 2024 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr. [Duomenys neskelbtini] neįgalumas net nevertinamas. Apskundus šį sprendimą, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė nekeisti anksčiau priimto jos Vilniaus II teritorinio skyriaus sprendimo, nes vaikas jau daugiau nei 8 metų amžiaus ir [Duomenys neskelbtini] vystosi. Tačiau pagal medicinos specialistus ir mokinio pagalbos specialistus [Duomenys neskelbtini] vystosi lėtai ir tai didelių pastangų ir ilgo darbo indėlis, kuris ir toliau tęsiamas. Pareiškėjo [Duomenys neskelbtini] raida, jos supratimas neatitinka tokio amžiaus vaiko, ji atsilieka, nebuvo atsižvelgiama į pateiktas diagnozes [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini]. Vykdamas klausimą, pareiškėjo atstovė nebuvo supažindinta su jo užpildymu ir negali komentuoti klausimyno pildymo teisingumo (b. l. 1–5).

Komisijos posėdyje pareiškėjo atstovė palaikė skundo Komisijai reikalavimus ir prašė jį tenkinti. Papildomai paaiškino, kad, kol vaikui dar nebuvo 8 metų, buvo nustatyta diagnozė [Duomenys neskelbtini]. Nurodė, kad nesutinka su Sprendimu, ir įžvelgia visuotinės pagalbos poreikį, nes šiame laikmetyje daugelis vaikų susiduria su [Duomenys neskelbtini] sutrikimais.

Atsakovė Agentūra atsiliepiamu prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaiškino, kad pareiškėjo neįgalumo lygis buvo vertinamas, vadovaujantis Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-188/A1-84/ISAK-487 „Dėl Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), jo priedais. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 16 punktu, neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą (Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas arba Aprašas) 1 priedas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimą (toliau – klausimynas) pagal nustatytas amžiaus grupes (Tvarkos aprašo 1 priedas arba 2 priedas, arba 3 priedas).

Pareiškėjo atstovė nesutikdama su teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio neįgalumo lygio ir

individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. lapkričio 20 d. priėmė sprendimą Nr. [Duomenys neskelbtini], kuriuo nepakeitė 2024 m. rugsėjo 24 d. teritorinio skyriaus priimto sprendimo Nr. [Duomenys neskelbtini].

2024 m. rugpjūčio 26 d. viešosios įstaigos [Duomenys neskelbtini] pirminės sveikatos priežiūros centro siuntimu į Agentūrą [Duomenys neskelbtini] (toliau – ir siuntimas į Agentūrą) pareiškėjas buvo nukreiptas į Agentūrą neįgalumo lygiui nustatyti. Minėtame siuntime nurodytos diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodus: pagrindinė diagnozė: [Duomenys neskelbtini] ([Duomenys neskelbtini]); gretutinės diagnozės – [Duomenys neskelbtini] ([Duomenys neskelbtini]), [Duomenys neskelbtini] ([Duomenys neskelbtini]), [Duomenys neskelbtini] ([Duomenys neskelbtini]). Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami neįgalumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokių, su gydymo procesu susijusių klausimų. Už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – ją suteikęs gydytojas specialistas. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 42 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlikdamas pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą, Tvarkos aprašo 41.1 papunktyje nurodytu atveju remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas bazinį dalyvumo lygį dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą [Duomenys neskelbtini] ir gretutinių diagnozių [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini], vadovavosi Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo [Duomenys neskelbtini] skyriaus (Komisijos pastaba: [Duomenys neskelbtini] skyriaus) [Duomenys neskelbtini] papunkčiu. Kriterijus taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas [Duomenys neskelbtini]. Taikant šį papunktį, nustatytas 0 balų bazinis dalyvumo lygis. Nagrinėjamu atveju pareiškėjui nustatytas [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini]. [Duomenys neskelbtini]. Patvirtinta 2023 m. gegužės 25 d. pažymoje Nr. [Duomenys neskelbtini], 2024 m. rugpjūčio 22 d. vaikų ir paauglių psichiatro, 2024 m. rugpjūčio 23 d. vaikų neurologo konsultacijose ir 2024 m. rugpjūčio 26 d. siuntime [Duomenys neskelbtini]. Todėl pareiškėjo atstovės teiginys, jog neįgalumo lygis net nevertinamas yra atmestinas. Pareiškėjo neįgalumo lygis pagal didesnę bazinio dalyvumo lygio vertę balais nenustatytas, nes vaikas daugiau nei 8 metų amžiaus ir siuntime į Agentūrą nurodytos diagnozės neįtrauktos į Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašą. Tvarkos aprašo 24.4 punktas reglamentuoja, kad 7–17 metų asmenų bazinis dalyvumo lygis

balais apskaičiuojamas sudedant bazinio dalyvumo (medicininės dalies) ir užpildyto klausimyno balus. Neįgalumo lygis nustatomas galutinį dalyvumo lygio balą priskiriant Tvarkos aprašo 24.4.1–24.4.3 papunktyje nurodytam skaičių intervalui.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 21.3 papunkčiu, kai bazinis neįgalumas įvertintas 0 balų, Klausimynas neįgalumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl Agentūros teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatas ([Duomenys neskelbtini]) netaikomas. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 24.1 punktu, jei bazinis neįgalumo įvertintas 0 balų, neįgalumo lygis nenustatomas.

Dėl pareiškėjo atstovės teiginio „neįvertino jo kaip žmogaus, kuris patiria bendruosius socialinius sunkumus“, Agentūra paaiškino, kad funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunkčiais, kuriais yra įvertintos konkrečios bazinio dalyvumo lygio vertės ir kurie negali būti koreguojami ar kitaip keičiami. Agentūra, nustatydamą neįgalumo lygį, vertina ne atskiras ligas, užšifruotas tam tikrais TLK-10-AM kodais, ir nustato ne sveikatos, o neįgalumo lygį, kuriam iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų kilę nustatyti funkciniai sutrikimai, dėl kurių masto ir yra nustatomas didesnis ar mažesnis neįgalumo lygis.

Remdamasi Vilniaus apygardos administracinio teismo praktika, paaiškino, kad Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) nėra susaistyta ankstesnių vertinimų metu asmeniui nustatytų darbingumo (nuo 2024 m. sausio 1 d. – dalyvumo) lygio procentų (taikytina analogija dėl neįgalumo lygio sunkumo). Tarnyba (Agentūra) iš naujo atlikdama vertinimą, nėra saistoma ankstesnių vertinimų ir sprendimų dėl asmeniui nustatyto darbingumo lygio ir objektyviai asmens sveikatos būklę vertina iš naujo pagal jai pateiktą informaciją (duomenimis). Anksčiau priimti sprendimai dėl darbingumo lygio (neįgalumo lygio) pakartotinai atliekamam vertinimui įtakos nedaro.

Pareiškėjo neįgalumo lygio pasikeitimą, lyginant su ankstesniu laikotarpiu, lėmė pasikeitęs teisinis reglamentavimas – nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja neįgalumo lygio nustatymo Tvarkos aprašo redakcija (naujai išdėstyta Tvarkos aprašas su pasikeitusiomis vertinimui taikomų punktų vertėmis). Paskutinio vertinimo metu, vertinant asmens neįgalumo lygį, buvo pritaikyti nauji kriterijai, kurie, remiantis pateiktais mediciniais dokumentais, labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą.

Tvarkos aprašo ir Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 8 punktas nustato, kad asmuo neįgalumo lygiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, t. y. asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, parengia ir

įteikia asmeniui, be kita ko, asmens prašymą dėl siuntimo į Agentūrą, užpildytą siuntimą į Agentūrą, medicininių tyrimų išrašus, pavirtinančius ligos sunkumą ir diagnozę ir kt. Pasikeitus asmens sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio neįgalumo lygio ir kompensacijos poreikio vertinimo (b. l. 19–23, 75).

Papildomuose rašytiniuose paaiškinimuose Agentūra nurodė, kad 2024 m. rugpjūčio 26 d. siuntime į Agentūrą [Duomenys neskelbtini] nurodytos diagnozės neatitinka nei vieno Bazinio dalyvumo nustatymo kriterijų punktų, dėl to pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą [Duomenys neskelbtini] ([Duomenys neskelbtini]) (toliau – ir pagrindinė diagnozė) vertinama Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų [Duomenys neskelbtini] skyriaus [Duomenys neskelbtini], pagal kurį nustatomas 0 balų bazinis dalyvumas, nes pareiškėjas [Duomenys neskelbtini]. Patvirtinta 2024 m. rugpjūčio 23 d. vaikų neurologo konsultacijos duomenimis. Pagrindinė diagnozė nepriskirta prie Bazinio dalyvumo kriterijų 5.2–5.4 papunkčiuose nurodytų kriterijų ir jų aprašymų, nes pareiškėjui nėra diagnozuota jokia afazijos (dalinio ar visiško kalbos išnykimo) forma, lengva apraksija (kalbėjimui reikalingų judesių planavimo (judesių valdymo) sutrikimas), lengva agnozija (daiktų ir reiškinių atpažinimo sutrikimas), nes pareiškėjas [Duomenys neskelbtini]. Be to, [Duomenys neskelbtini], ugdomas pagal Švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas. Patvirtinta 2024 m. rugpjūčio 26 d. siuntimo į Agentūrą [Duomenys neskelbtini], vaikų ir paauglių psichiatro konsultacijos duomenimis. Agentūra paaiškino, kad vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis (b. l. 88–89, 95).

Komisijos posėdyje atsakovės atstovai palaikė Agentūros atsiliepime išdėstytą poziciją ir prašė Komisijos atmesti skundą kaip nepagrįstą. Atsakovės atstovas Asmuo X paaiškino, kad vaikui prieš 2 metus buvo nustatyta diagnozė [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini], ji iki 8 metų amžiaus. Vyresniame amžiuje nustatomos diagnozės kaip to sutrikimo pasekmės. Dabar diagnozės įvardytos siuntime į Agentūrą, jos neįtrauktos į kriterijų sąrašą. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius vertino pareiškėjo neįgalumo lygį dėl techninių dalykų, norėjo nustatyti artimiausią kriterijų.

Skundas atmestinas

Viešosios įstaigos [Duomenys neskelbtini] pirminės sveikatos priežiūros centro 2024 m. rugpjūčio 26 d. siuntime į Agentūrą Nr. [Duomenys neskelbtini]

nurodyta pareiškėjo pagrindinė diagnozė [Duomenys neskelbtini]; gretutinės diagnozės [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini] (b. l. 26–27).

Pareiškėjo atstovė 2024 m. rugsėjo 3 d. prašymu kreipėsi į Agentūrą prašydama nustatyti neįgalumo lygį vaikui iki 18 metų nuo 2024 m. rugpjūčio 17 d. (b. l. 24–25).

Iš byloje esančio užpildyto Individualios pagalbos poreikio klausimyno matyti, jog pareiškėjas surinko 59 balus (b. l. 37–42).

Agentūros Vilniaus II teritorinio skyriaus 2024 m. rugsėjo 24 d. Neįgalumo lygio vertinimo akte Nr. [Duomenys neskelbtini] nurodyta, jog priimamas sprendimas nenustatyti dalyvumo lygio, nes bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų (b. l. 43–48).

Agentūros Vilniaus II teritorinis skyrius 2024 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr. [Duomenys neskelbtini] „Dėl neįgalumo lygio“ nenustatė neįgalumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų (b. l. 49–51).

Pareiškėjo atstovė 2024 m. spalio 10 d. skundu kreipėsi į Agentūrą, nesutikdama su Agentūros Vilniaus II teritorinio skyriaus priimtu 2024 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr. [Duomenys neskelbtini]. Nurodė, kad vaikas turi ir patiria didelius sunkumus dėl [Duomenys neskelbtini] ir [Duomenys neskelbtini] nuo ankstyvosios vaikystės. [Duomenys neskelbtini]. Pagal [Duomenys neskelbtini] rajono švietimo pagalbos tarnybos išvadas nustatytas individualizuotas mokymosi lygis. Nuo 2022 m. rugpjūčio 16 d. iki 2024 m. rugpjūčio 16 d. turėjo vidutinį neįgalumo lygį, kuris jam priklauso (b. l. 52–59).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. lapkričio 20 d. Neįgalumo lygio vertinimo akte Nr. [Duomenys neskelbtini] nurodė, jog atliekant pakartotinį vertinimą pagal asmens skundą, priimtas sprendimas nenustatyti neįgalumo lygio (b. l. 61–67).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. lapkričio 20 d. (Komisijos pastaba: pasirašytas 2024 m. lapkričio 21 d.) sprendimu [Duomenys neskelbtini] „Dėl neįgalumo lygio“ nusprendė nekeisti Agentūros Vilniaus II teritorinio skyriaus 2024 m. rugsėjo 24 d. sprendimo Nr. [Duomenys neskelbtini]. Ginčijamame sprendime, be kita ko, nurodė, kad siuntime į Agentūrą neįgalumo lygiui nustatyti nurodytos diagnozės: [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini]. Vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė [Duomenys neskelbtini], atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų [Duomenys neskelbtini] papunktį, nes dėl ligų pagal TLK-10 AM kodus [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini] asmeniui nustatytas [Duomenys neskelbtini]. [Duomenys neskelbtini]. Patvirtinta 2023 m. gegužės 25 d. pažymoje Nr. [Duomenys neskelbtini], 2024 m. rugpjūčio 22 d. vaikų ir paauglių psichiatro, 2024 m. rugpjūčio 23 d. vaikų neurologo konsultacijose ir 2024 m. rugpjūčio 26 d. siuntime Nr. [Duomenys neskelbtini]. Neįgalumo lygis, kaip prieš du metus

nenustatytas, nes vaikas daugiau nei 8 metų amžiaus ir siuntime į Agentūrą nurodytos diagnozės neįtrauktos į Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedą ir Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašą. Pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas yra 0 balai (-ų). (Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunktis). Vertinant bazinį dalyvumą, vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu, nevertinta (-os) diagnozė (ės): [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini], [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini]. Bendra bazinio dalyvumo balų suma 0. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 21.3 papunkčiu Klausimynas nepildomas. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė nenustatyti neįgalumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų (b. l. 68–70).

Ginčas kilo dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. lapkričio 20 d. sprendimo Nr. [Duomenys neskelbtini] „Dėl neįgalumo lygio“ (pasirašyto 2024 m. lapkričio 21 d.) nenustatyti pareiškėjui neįgalumo lygio, teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – Įstatymas), Tvarkos aprašas (redakcija, galiojusi nuo 2024 m. liepos 11 d. iki 2024 m. gruodžio 10 d.), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas (redakcija, galiojusi nuo 2024 m. liepos 4 d. iki 2024 m. gruodžio 6 d.).

Įstatymo paskirtis – užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualiųjų pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje (1 straipsnio 1 dalis).

Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje apibrėžta, kad asmuo su negalia – tai asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis. To paties straipsnio 14 dalyje apibrėžta, kad „Neįgalumo lygis – atsižvelgiant į nepilnamečio negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės visapusiškai ugdytis ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime“. Agentūra ir (ar) jos struktūriniai padaliniai, dalyvaudami formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia neįgalumo lygio, jo atsiradimo laiko, termino (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto a) papunktis).

Įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad neįgalumo lygis nustatomas asmenims iki pilnametystės, išskyrus asmenis, kurie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu.

Gali būti nustatomi tokie neįgalumo lygiai: sunkaus neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio visiškai neįgyjamas asmens amžių atitinkantis savarankiškumas, žymiai sumažėjusios galimybės ugdytis (18 straipsnio 2 dalies 1 punktas); vidutinio neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio iš dalies neįgyjamas asmens amžių atitinkantis savarankiškumas, sumažėjusios galimybės ugdytis (2 punktas); lengvo neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio nežymiai sumažėjęs asmens savarankiškumas ir galimybės ugdytis (3 punktas). Pagal šio straipsnio 3 dalį, neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybėms ugdytis bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą.

Įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje nurodyta, jog neįgalumo lygis gali būti nustatomas tokiais terminais: 6 mėnesiams, kai prognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens neįgalumo lygio pasikeitimui per artimiausius 6 mėnesius (1 punktas); 12 mėnesių, kai prognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens neįgalumo lygio pasikeitimui per artimiausius 12 mėnesių (2 punktas); 24 mėnesiams, kai prognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens neįgalumo lygio pasikeitimui per artimiausius 24 mėnesius (3 punktas); iki pilnametystės, kai neprognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens neįgalumo lygio pasikeitimui, ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio (4 punktas).

Tvarkos aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų neįgalumo lygiui nustatyti, parengimo ir pateikimo tvarką, neįgalumo lygio, jo termino nustatymo tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas neįgalumo lygis (1 punktas).

Pagal Tvarkos aprašo 16 punktą, neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant asmens bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Tvarkos aprašo IV skyriuje. Nustatant neįgalumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Neįgalumo lygio vertinimo aktas.

Tvarkos aprašo 17 punkte nurodyta, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas asmens neįgalumo lygį, be kita ko, užpildo atitinkamą

Individualios pagalbos poreikio klausimyną pagal nustatytas amžiaus grupes (1 priedas arba 2 priedas, arba 3 priedas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas, kurio rezultatai įvertina balais. Asmenims iki 4 metų Klausimynas nepildomas (17.2 papunktis); vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba Siuntime į Agentūrą ir mediciniuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą (pildomas Neįgalumo lygio vertinimo aktas) (17.3 papunktis).

Pagal Tvarkos aprašo 21 punktą, Individualios pagalbos poreikio klausimynas neįgalumo lygiui nustatyti nepildomas, be kitų pagrindų, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (21.3 papunktis). Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo nustatyta tvarka (23 punktas).

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, Agentūra neįgalumo lygį apskaičiuoja sudėjęs 7–17 metų asmenų bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus ir gautą sumą prilyginant neįgalumo lygiui: jei surenkami 39–105 balai, nustatomas lengvo neįgalumo lygis (24.4.1 papunktis); jei surenkami 106–234 balai, nustatomas vidutinio neįgalumo lygis (24.4.2 papunktis); jei surenkami 235–384 balai, nustatomas sunkaus neįgalumo lygis (24.4.3 papunktis). Nustatant asmens neįgalumo lygį, pildomas Neįgalumo lygio vertinimo aktas (Tvarkos aprašo 25 punktas).

Tvarkos aprašo 41 punktu nustatyta, kad Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį asmens neįgalumo lygio vertinimą Tvarkos aprašo III skyriuje nustatyta tvarka: asmens atstovui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens neįgalumo lygio vertinimą (41.1 papunktis). Pakartotinis asmens neįgalumo lygio vertinimas Tvarkos aprašo 41.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (Tvarkos aprašo 42 punktas).

Tvarkos aprašo 23 punkte įvardytas Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas (kuriame nustatyta tvarka Agentūra įvertina asmens bazinį dalyvumą) reglamentuoja dokumentų, reikalingų dalyvumo lygiui nustatyti, parengimo ir pateikimo tvarką, dalyvumo lygio priežasties, atsiradimo laiko ir jo termino nustatymo tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas dalyvumo lygis (1 punktas). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą.

Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punktu nustatyta, kad Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina šia tvarka: vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinių sutrikimų) koeficientus (24.1 papunktis): vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo

funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39 (24.1.1 papunktis); jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinis sutrikimus) (24.1.2 papunktis); gretutinių diagnozių (organizmo funkcinis sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. Jei dėl organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinio dalyvumo kriterijaus balas yra: 4, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 4 (24.1.3.1 papunktis); 3, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 3 (24.1.3.2 papunktis); 2, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 2 (24.1.3.3 papunktis); 1, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 1 (24.1.3.4 papunktis). Pagrindinės diagnozės balų rezultata gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.2 papunktis). Gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultata gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.3 papunktis). Bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultata ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus. Gauto bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (24.4 papunktis). Dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktas). Jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas (26 punktas).

Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo [Duomenys neskelbtini] skyriaus [Duomenys neskelbtini] papunktyje nurodyta, jog [Duomenys neskelbtini] vertinama 0 balų.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) dėl darbingumo lygio nustatymo ir panašaus pobūdžio bylose ne kartą akcentuota, jog sprendžiami išimtinai tik teisės klausimai. Teismui (šiuo atveju – Komisijai) nesuteikta kompetencija spręsti medicininius ir darbingumo lygio nustatymo (klasifikavimo) klausimus. Teismas turi patikrinti viešojo administravimo subjekto priimto akto pagrįstumą bei teisėtumą šiais aspektais: ar jis priimtas kompetentingo subjekto; ar buvo laikytasi pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą (LVAT 2012 m. balandžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-146-328/2012; 2019 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-847-602/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo kompetencijos ribas (LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013).

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Agentūros priimto sprendimo vertintina tai, ar pareiškėjo neįgalumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių

užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjo atstovės skunde nurodytas aplinkybes, ar sprendimas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Byloje surinkti duomenys patvirtina, kad pareiškėjo neįgalumo lygis buvo vertinamas 2024 m. rugsėjo 3 d. – 2024 m. rugsėjo 24 d. Agentūros Vilniaus II teritorinio skyriaus, kuris 2024 m. rugsėjo 24 d. sprendimu nusprendė nenustatyti pareiškėjui neįgalumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Pareiškėjo atstovė pagal įstatymą, nesutikdama su Agentūros Vilniaus II teritorinio skyriaus 2024 m. rugsėjo 24 d. sprendimu, pateikė skundą Agentūros direktoriui dėl pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo medicininius dokumentus, atlikęs pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą (laikotarpiu 2024 m. spalio 11 d. – 2024 m. lapkričio 20 d.), Sprendimu nusprendė nekeisti Agentūros Vilniaus II teritorinio skyriaus sprendimo.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjo atžvilgiu, vertindamas pareiškėjo bazinį dalyvumą, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius pritaikė Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo [Duomenys neskelbtini] skyriaus [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini] papunktį dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini], pagal minėtą papunktį nustatė 0 balų bazinį dalyvumą, remdamasis 2023 m. gegužės 25 d. pažymos Nr. [Duomenys neskelbtini], 2024 m. rugpjūčio 22 d. vaikų ir paauglių psichiatro, 2024 m. rugpjūčio 23 d. vaikų neurologo konsultacijų ir siuntimo į Agentūrą duomenimis (b. l. 26–36). Agentūra taip pat nurodė, kad, 2024 m. rugpjūčio 23 d. vaikų neurologo konsultacijos duomenimis, [Duomenys neskelbtini] (b. l. 28, 89).

Bylos medžiaga patvirtina, kad Agentūra paaiškino ir priežastis, kodėl 2024 m. rugpjūčio 26 d. siuntime Nr. [Duomenys neskelbtini] įrašyta pagrindinė diagnozė [Duomenys neskelbtini] [Duomenys neskelbtini] nepriskirta prie Bazinio dalyvumo kriterijų (Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo) 5.2-5.4 papunkčiuose nurodytų kriterijų (b. l. 88–89, 95). Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovas Asmuo X, atsakydamas į Komisijos narės klausimą, paaiškino, kad pasikeitusią situaciją pareiškėjo neįgalumo lygio vertinime, lyginant su ankstesniu laikotarpiu, lėmė nuo 2024 m. sausio 1 d. pasikeitęs teisinis reglamentavimas, nauja Tvarkos aprašo redakcija. Nebeliko punktų dėl kalbos išraiškos, jos supratimo lygio. Agentūra vykdo teisės aktų reikalavimus.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 21.3 papunkčiu, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas nebuvo pildomas, o Agentūros Vilniaus II teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatas (59 balai) netaikytas. Taigi, Klausimyno pildymo aplinkybės (dėl kurių abejonės skunde nurodė pareiškėjo atstovė) ir (ar) rezultatai nelėmė sprendimo nenustatyti pareiškėjui neįgalumo lygio. Sprendime nurodyta, kad pagal Tvarkos aprašo 24.1 papunktį, neįgalumo lygis pareiškėjui nenustatytas, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų.

Pagal Tvarkos aprašo 17.3 papunktį, Agentūra, nustatydamas asmens neįgalumo lygį, vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą ir mediciniuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą (pildomas Neįgalumo lygio vertinimo aktas). Šis teisinis reglamentavimas reiškia, kad asmenį gydančių gydytojų ir kitų specialistų pateikti dokumentai apie pareiškėjo sveikatos būklę yra pagrindiniai įrodymai, kuriais remiantis gali būti įvertintos bei nustatytos teisiškai reikšmingos aplinkybės, susijusios su asmens neįgalumo lygio nustatymu. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 52 punktu, už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar Siuntimo į Agentūrą asmens neįgalumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas. Už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (Tvarkos aprašo 53 punktas).

Kaip matyti iš skundžiamo Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimo, nustatant pareiškėjo neįgalumo lygį Agentūra vadovavosi jai pateiktais medicininiais dokumentais. Kitų argumentų ir (ar) įrodymų, kurių pagrindu galima būtų daryti išvadą, kad neįgalumo lygio vertinimas pareiškėjo atžvilgiu įvertintas netinkamai, pažeidžiant neįgalumo lygio vertinimo procedūrą, pareiškėjas (jo atstovė) byloje nepateikė.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei

pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367- 502/2022 ir kt.).

Komisijos vertinimu, ginčijamo Sprendimo turinys leidžia spręsti, kad nagrinėjamu atveju jis atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktų keliamus reikalavimus – Sprendimas yra tinkamai pagrįstas faktiniais duomenimis (nurodyta, kokie duomenys buvo vertinami). Ginčijamas Sprendimas yra pagrįstas teisės aktų nuostatomis, kurių taikymą lėmė nustatyti faktiniai duomenys, t. y. nurodytas neįgalumo lygio vertinimo teisinis pagrindas. Tai, kad pareiškėjas, atstovaujamas jo atstovės pagal įstatymą, nesutinka su Sprendimu nenustatyti jam neįgalumo lygio, nesudaro pagrindo išvadai, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas neatitinka VAĮ nuostatų ar priimtas nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Nagrinėjamu atveju medicininio pobūdžio įrodymų, kurie patvirtintų, kad pareiškėjo sveikatos būklė Agentūros buvo įvertinta netinkamai ir (ar) klaidingai, nepateikė. Agentūra pareiškėjo sveikatos būklę vertino pagal medicininių dokumentų duomenis. Nei Komisija, nei Agentūra neturi teisės vertinti medicininių duomenų turinio ir pasisakyti dėl diagnozių pagrįstumo. Pasikeitus asmens sveikatos būklei (atsiradus naujoms diagnozėms), asmenį gydantis gydytojas gali rengti naują siuntimą į Agentūrą dėl pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo.

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, kad ginčijamas Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas dėl pareiškėjo neįgalumo lygio vertinimo priimtas laikantis teisės aktais nustatytų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, surinkus duomenis ir įvertinus visas reikšmingas aplinkybes. Pareiškėjo neįgalumo lygio vertinimas buvo atliktas pagal byloje esančius dokumentus, Sprendimas priimtas pagal Agentūros kompetenciją, pagrįstas teisės aktais. Atsižvelgiant į tai, tenkinti pareiškėjo skundo Komisija neturi teisinio ir faktinio pagrindo.

Dėl bylos medžiagos pripažinimo nevieša

Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 4 straipsnio 15 dalyje nustatyta, kad sveikatos duomenys – asmens duomenys, susiję su fizine ar psichine fizinio asmens sveikata, įskaitant duomenis apie sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, atskleidžiantys informaciją apie to fizinio asmens sveikatos būklę. Šio

administracinio ginčo byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjo (vaiko) sveikatos būkle.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 1 dalyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Privataus gyvenimo apsaugą laiduoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, kurios 22 straipsnis, be kita ko, įtvirtina, jog žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus fizinio asmens privatus gyvenimas neliečiamas; informacija apie asmens privatų gyvenimą gali būti skelbiama tik jo sutikimu (Komisijos pastaba: šios bylos atveju, atsižvelgiant į vaiko amžių, sistemiskai vertinant ir Civilinio kodekso 2.7 straipsnio 1 dalį); duomenų apie asmens sveikatos būklę paskelbimas pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką laikomas privataus gyvenimo pažeidimu. Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnyje nurodyti vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principai, be kita ko, ir teisės viršenybės, privataus gyvenimo neliečiamumo (3, 11 punktai). „Vaikas turi teisę į privatų asmeninį ir šeiminių gyvenimą, <...> asmens duomenų apsaugą, <...>“ (Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 10 straipsnio 1 dalis).

Agentūra atsiliepime Komisijos prašo priimti sprendimą dėl visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimo ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Toks prašymas motyvuojamas tuo, kad visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Juo labiau, Bendrajame asmens duomenų apsaugos reglamente ši sąvoka nėra susiaurinama – jame nustatyta, kad asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis (b. l. 19).

Vertindama šį Agentūros prašymą, Komisija pažymi, kad jos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša (neteikiama susipažinti ir daryti kopijų proceso dalyviams). Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. LVAT 2017 m. kovo 1 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eAS-122-146/2017 akcentavo, kad per Administracinių bylų teisenos įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje (Komisijos pastaba: dabar Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje) nustatytą teisinį reguliavimą yra

sukurtas teisinis mechanizmas kaip apsaugoti konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą konkrečioje administracinėje byloje, t. y. kaip apsaugoti į konkrečią administracinę bylą pateiktus konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą, kurie yra atitinkamame medicininių dokumentų komplekte, kuris buvo pateiktas į bylą kaip įrodymas, susijęs su atitinkamo administracinio ginčo dalyku. Komisija, įvertinusi Agentūros atsiliepime išdėstytus argumentus bei tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su pareiškėjo (vaiko) sveikata, siekdama apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, sprendžia, kad visa nagrinėjamo administracinio ginčo bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminių administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo Asmuo X skundą, pateiktą pareiškėjo atstovės pagal įstatymą motinos Asmuo X, atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė